

تعیین فراوانی هیپوتیروئیدی مادرزادی در نوزادان مبتلا به ایکتر طول کشیده مراجعه کننده به مراکز درمان دولتی و خصوصی کاشان در طی ۲ سال

نویسنده: دکتر علی هنرپیشه^۱

خلاصه:

با توجه به عوارض قابل توجه عدم درمان و یا تأخیر در درمان هیپوتیروئیدی مادرزادی و با عنایت به اهمیت تشخیص و درمان زودرس مبتلایان و به منظور تعیین شیوع هیپوتیروئیدی مادرزادی در نوزادان مبتلا به ایکتر طول کشیده مراجعه کننده به مراکز درمانی دولتی و خصوصی کاشان این مطالعه توصیفی طی سالهای ۷۶-۷۴ روی ۵۰۰ نوزاد مبتلا به ایکتر طول کشیده صورت گرفت.

از ۵۰۰ نوزاد مورد مطالعه ۵ نوزاد (۱٪) مبتلا به کم کاری تیروئید بودند از این تعداد ۳ نفر دختر و ۲ نفر پسر بودند سن تقریبی تمام مبتلایان بالای ۱۵ روز بود. از نظر سن جنینی ۴ نوزاد ترم و یک نوزاد پره ترم بودند در این مطالعه از ۵۰۰ نوزاد مبتلا به ایکتر طول کشیده ۳ نوزاد هیپوتیروئیدی گذرا داشتند.

تحقیق نشان داد هیپوتیروئیدی مادرزادی در منطقه کاشان از شیوع بالایی برخوردار است از این رو با توجه به عوارض اقتصادی و اجتماعی فراوانی که ناتوانان ذهنی ناشی از تأخیر درمان بیماری به جامعه تحمیل می کند عنایت ویژه به این بیماری حائز اهمیت است. لذا توصیه می شود پزشکان محترم در برخورد با نوزادان مبتلا به ایکتر طول کشیده انجام تستهای فونکسیون تیروئید را توصیه نمایند.

کلید واژه: هیپوتیروئیدی مادرزادی، ایکتر طول کشیده نوزادان

مقدمه:

کم کاری مادرزادی تیروئید شایع ترین اختلال آندوکروینی بچه هاست و عبارتست از مجموعه اختلالات بالینی و بیوشیمیایی که در نتیجه کاهش میزان و یا اثر هورمونهای تیروئید در بافتهای بدن بوجود می آید (۱) تیروکسین در دورانهای قبل و بعد از تولد که زمان های بحرانی برای تکامل مغز است نقش اصلی را در رشد و تکامل سلول های مغزی دارد. کم کاری مادرزادی تیروئید در دوره نوزادی با تکیه بر علائم بالینی به

ندرت قابل شناسایی است و با وجودیکه علائم بالینی بیماری گوناگون است لیکن بعلت غیر اختصاصی بودن و تظاهر تدریجی این علائم تشخیص بیماری به موقع به سختی امکان پذیر است. شیوع کلی بیماری در دنیا ۷۴۰۰۰ تولد زنده می باشد که بسته به نژادهای مختلف کمتر و یا زیادتر هم امکان دارد (۲). بیماران درمان نشده دچار تاخیر رشد فیزیکی و تکامل می شوند که مهمترین عارضه اینها تاخیر تکامل سیستم عصبی است به نحوی

که عدم درمان به موقع اینها باعث عقب افتادگی ذهنی فرد مبتلا می شود، که خود هزینه اقتصادی گزافی را بر جامعه تحمیل می کند. (۳)

لذا در بسیاری از کشورهای دنیا بطریق تستهای غربالگری

جدول ۱: فراوانی هیپوتیروئیدی گذرا و مادرزادی برحسب مصرف داروی حاوی ید توسط مادر در حین حاملگی در نوزادان مبتلا به ایکتر طول کشیده مراجعه کننده به مراکز درمانی دولتی و خصوصی کاشان طی سالهای ۷۶-۷۳.

جمع	هیپوتیروئیدی گذرا		هیپوتیروئیدی مادرزادی		مادر حین حاملگی
	دارد (%)	ندارد (%)	دارد (%)	ندارد (%)	
دارد	۲ (۶۶/۶)	۶ (۱/۳)	۰ (۰)	۸ (۱/۶۲)	۸ (۱/۹)
ندارد	۱ (۳۳/۴)	۴۹۱ (۹۸۷)	۵ (۱۰۰)	۴۸۷ (۹۸۳۸)	۴۹۲ (۹۸/۹)
جمع	۳ (۱۰۰)	۴۹۷ (۱۰۰)	۵ (۱۰۰)	۴۹۵ (۱۰۰)	۵۰۰ (۱۰۰)

در نرسری ها این نوزادان را سریع تشخیص داده و درمان می کنند. لیکن متأسفانه بعلت اینکه این تست در کشور ما انجام نمی شود، لازم است به نحوی این بیماران به موقع تشخیص داده شوند و از آنجایی که بر اساس منابع معتبر ایکتر طول کشیده اغلب زودرس ترین علامت بیماری است این تحقیق جهت تشخیص فراوانی هیپوتیروئیدی مادرزادی در نوزادان با ایکتر طول کشیده طی سالهای ۷۶-۷۴ انجام گرفت. تا انشاء اله تا حدی جایگزین تست غربالگری شده و از شیوع و عوارض این بیماری جلوگیری مؤثر گردد.

مواد و روشها

تحقیق به روش توصیفی بوده و هر نوزاد که سن تقویمی بیشتر از ۷ روز و بیلی روبین بیشتر از ۱۰mg% داشته و مبتلا به هیپروبیلی روبینمی غیر مستقیم بوده و بین سالهای ۷۶-۷۴ به مراکز دولتی و خصوصی کاشان مراجعه داشته بعنوان نمونه انتخاب گردیده و تست T₄ و TSH برای آنها انجام گردید.

در این تحقیق ۵۰۰ نوزاد مبتلا به ایکتر طول کشیده بودند که پس از شرح حال گیری و معاینه کامل بیماران جهت انجام تستهای تیروئید نمونه گیری شد و ۳cc خون نوزاد جهت بررسی هورمونهای TSH و T₄ به آزمایشگاه هورمون شناسی ارسال گردید پس از جمع آوری اطلاعات متناسب با اهداف و متغیرهای تحقیق جداول توزیع فراوانی و نمودارهای مورد نیاز با استفاده از نرم افزار مناسب آماری ترسیم گردید و اطلاعات بدست آمده در جدول به صورت توصیفی بیان گردید در این بررسی در صورتیکه $T_4 < 6 \mu g / 100 cc$ و $TSH > 50 \mu g/ml$ و بود بعنوان نوزاد مبتلا به هیپوتیروئیدی مادرزادی مطرح می شد.

یافته ها:

کل نوزادان متولد شده طی سالهای ۷۶-۷۴ برابر بود با ۱۰۵۰۲ نوزاد که ۵۰۰ نفر آنها مبتلا به ایکتر طول کشیده بوده و از این تعداد ۵ نوزاد مبتلا به هیپوتیروئیدی قطعی بودند. از ۵۰۰ نوزاد مورد مطالعه ۴۳/۴٪ دختر و ۵۶/۶٪ پسر بودند میانگین سنی نوزادان مورد مطالعه ۱۰/۸ روز بود. از نظر توزیع جنسی هیپوتیروئیدی مادرزادی دختران ۷۵ برابر پسران بود و فراوانی هیپوتیروئیدی مادرزادی در ترم ها چهار برابر پره ترم ها بود. مطالعه نشان داد که مصرف دارو در حین حاملگی توسط مادر در شیوع هیپوتیروئیدی مادرزادی تاثیر ندارد لیکن در افزایش شیوع هیپوتیروئیدی گذرای نوزادی موثر است جدول (۱).

بحث:

در این مطالعه شیوع هیپوتیروئیدی مادرزادی تقریباً برابر ۷۲۰۰۰ نوزاد متولد شده و یا ۱٪ نوزاد مبتلا به ایکتر طول کشیده می باشد. که با توجه به شیوع کلی ۷۴۰۰۰-۷۳۰۰۰ ملاحظه می شود که شیوع بیماری در منطقه کاشان بسیار بالا است ضمناً در مطالعه دکتر ربانی و همکاران در سال ۱۳۷۲ (۴) شیوع هیپوتیروئیدی مادرزادی در نوزادان با ایکتر طول کشیده برابر ۰/۷٪ بوده که نتایج دو مطالعه نشانگر این است که به احتمال زیاد شیوع بیماری در مناطق دیگری از ایران نیز نسبت به آمار جهانی بسیار بالاتر است که شاید بعلت اندمیک بودن این مناطق از نظر

کمبودید باشد.

در منطقه کاشان شیوع نسبتاً بالایی دارد توجه به این مسئله حائز اهمیت فراوان است.

ضمناً با توجه به اینکه درمان بیماری بعد از ۲-۳ ماهگی در جلوگیری از عوارض مغزی خیلی موثر نیست و نیز با عنایت به اینکه در کشور ما تست غربالگری نوزادان از لحاظ هیپوتیروئیدی انجام نمی‌گیرد. توجه پزشکان به اینکتر طول کشیده نوزادان قابل اهمیت فراوان می‌باشد و توصیه می‌شود که در برخورد با این نوزادان انجام تست T_4 و TSH پیشنهاد گردد. ضمناً پیشنهاد می‌شود که جهت روشن شدن وضعیت بیماری در دیگر نقاط کشور بخصوص مناطق با کمبود ید تحقیقات دیگری انجام می‌شود تا در صورت تایید بیشتر ارتباط اینکتر طول کشیده با هیپوتیروئیدی از طریق وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی دستورالعمل لازم تهیه شود.

تقدیر و تشکر:

از کلیه همکاران محترم، پرسنل محترم بیمارستانهای دکتر شهید بهشتی و شبیه‌خوانی کاشان که بعنوان واحد پژوهش در اجرای طرح همکاری داشته‌اند سپاسگذاری می‌شود.

ضمناً شیوع هیپوتیروئیدی گذرا در این مطالعه ۳/۸۰۰۰۰ نوزاد متولد شده و یا ۳/۵۰۰ نوزاد با اینکتر طول کشیده شده بود که در مقایسه با آمار کشورهای اروپایی که ۷۸۰۰۰ می‌باشد بسیار بیشتر است که شاید اندمیک بودن کمبود ید (۵) و نیز شیوع بالاتر تولد قبل از موعد در کشور ما علت آن می‌باشد.

این تحقیق نشان داد که نسبت هیپوتیروئیدی مادرزادی نوزادان دختر به پسر برابر ۳/۲ بوده که منابع علمی دیگر این نسبت را برابر ۷۲ گزارش کرده‌اند. (۱)

در این بررسی از سه نوزاد مبتلا به هیپوتیروئیدی گذرا در دو مورد مادران آنها سابقه مصرف داروهای حاوی ید را در حین حاملگی داشته‌اند که ارتباط مصرف این داروها توسط مادر در ایجاد هیپوتیروئیدی گذرا در ملاحظات محققان دیگر نیز نشان داده شده است (۱) علت بروز این مسئله اثر مهاری ید روی عملکرد تیروئید در دوره تکامل این غده می‌باشد. (۶)

نتیجه:

با توجه به اینکه تحقیق نشان داد که هیپوتیروئیدی مادرزادی

References:

- 1- Nathan DG: Current Opinion in Pediatrics 80(4), 1996, pp. 387-95.
- 2- Moshang Th Jr, Thornton PS, McDonald MG: Neonatology- Pathophysiology and Management of the Newborn. 1996, PP, 784-8.
- 3- Digeorge AM, Lafrachi S: Thyroid oemone studied. In: Nelson Textbook of Pediatric Saunders Philadephia 1996.

۴- ربانی، ع، مصطفوی، ف، حقی آشتیانی، م: ارزیابی تستهای تیروئید در ۱۰۰۰ نوزاد مبتلا به هیپربیلیروبینمی، خلاصه مقالات پنجمین کنگره بیماریهای کودکان تهران ۱۳۷۲

5- Chivaato L, Lapi P, Santini F, et al: Transient neonatal hypothyroidism and iodine deficiency, 1994, pp. 309-16.

6- Fisher DA: Thyroid disorder. In: Kaplan SA: Clinical Pediatric Endocrinology. 1990, pp. 989-103.

Abstract

Frequency of Congenital hypothyroidism among Neonates with Prolonged Jaundice in Kashan

Author A. Honarpisheh¹

The importance of early diagnosis and treatment of these patients due to the significant complications of the lack of or delay in treatment in congenital hypothyroidism was studied in order to determine the frequency of congenital hypothyroidism among neonates with prolonged indirect hyperbilirubinemia. This descriptive study was performed on 500 neonates with prolonged indirect hyperbilirubinemia who had been referred to non-private and private clinics in Kashan from 1995 to 1997.

Five (1%) of 500 neonates suffered from hypothyroidism. These cases consisted of three females and two males. All the affected newborns were aged 15 days or older.

Four of them were born at term and the other was pre-term. Three other cases showed a transient hypothyroid status.

This study revealed a high frequency of congenital hypothyroidism in Kashan. Therefore, considering the large economic and social burden imposed by these developmentally retarded individuals on society, special attention is warranted in this regard.

Key words: Congenital hypothyroidism, Prolonged neonatal jaundice

1) Associate professor of pediatrics Kashan University of medical sciences.